

Prima instanță - (Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău) G. Plămădeală
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) M. Guzun, I. Cotruță, N. Simciuc

DECIZIE

18 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecători

Iuliana Oprea
Maria Ghervas, Ion Druță,
Oleg Sternioală, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Banca Comercială „Universalbank” Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare),

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Banca Comercială „Universalbank” Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare) împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Agromelcom-P.G.S.”, Societății Comerciale „Ișcompan” Societate cu Răspundere Limitată și Camerei Înregistrării de Stat, intervenienți accesorii Pantelei Sandulachi, Raisa Sandulachi și Veronica Sandulachi, cu privire la declararea nulității actelor,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017,

c o n s t a t ă :

BC „Universalbank” SA s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Agromelcom-P.G.S.”, SC „Ișcompan” SRL și Camerei Înregistrării de Stat, intervenienți accesorii Pantelei Sandulachi, Raisa Sandulachi și Veronica Sandulachi, solicitând, conform cererii de concretizare a cerințelor din 27 aprilie 2010 (vol. I f.d. 166-169), declararea nulității deciziei fondatorului SRL „Agromelcom-P.G.S.” din 24 septembrie 2008; a procesului-verbal al adunării fondatorilor SC „Ișcompan” SRL nr. 2 din 22 septembrie 2008, în partea ce se referă la SRL „Agromelcom-P.G.S.”; a contractului de vânzare-cumpărare a părții sociale nr. 9520 din 24 septembrie 2008, în partea ce se referă la vânzarea părții sociale a SRL „Agromelcom-P.G.S.”; a deciziei Camerei înregistrării de Stat din 25 septembrie 2008 privind înregistrarea modificărilor și completărilor în Statutul SC „Ișcompan” SRL; a interzicerii Camerei Înregistrării de Stat de a introduce modificări în Registrul de Stat și în documentele de constituire ale SRL „Agromelcom-P.G.S.” și SC „Ișcompan” SRL până la stingerea datoriei de către SRL „Agromelcom-P.G.S.” conform hotărârii Curții de Apel Economice din 22 iunie 2006.

În motivarea acțiunii a indicat că la 22 iunie 2006 Curtea de Apel Economică a emis hotărârea potrivit căreia, întreprinderea SRL „Agromelcom-P.G.S.” trebuie să achite BC „Universalbank” SA datoria la credit, dobânda și alte plăți aferente creditului, iar în total suma de 126 903,62 dolari SUA, precum și taxa de stat în mărime de 49 492,41 lei.

Invocă reclamantul că actul judecătoresc menționat nu fost executat până la moment, acesta fiind ignorat de administratorul și fondatorul întreprinderii-debitoare, Pantelei Sandulachi, prin diferite modalități de îndepărtare a bunurilor întreprinderii din contul căror ar putea fi încasată datoria.

Menționează că la 19 decembrie 2009 Oficiului de executare Criuleni a remis fără executare Titlul executoriu nr. 2e-1786 din 22 iunie 2006 pe motiv că debitorul SRL „Agromelcom-P.G.S.” nu dispune de bunuri care pot fi sechestrate în contul datoriei.

Însă anterior toate bunurile întreprinderii SRL „Agromelcom-P.G.S.” au fost trecute în proprietatea întreprinderii SC „Ișcompan” SRL, o întreprindere nou-creată de Pantelei Sandulachi în asociere cu soția sa Raisa Sandulachi.

Sușține că în cazul când debitorul nu dispune de bunuri din contul căror ar putea fi executat actul judecătoresc, în temeiul art. din 94 Codul de executare, art. 29 din Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14 iunie 2007, poate fi urmărită partea socială în societatea cu răspundere limitată, fiind aplicată procedura stabilită la art. 252 Codul de procedură civilă, prin depunerea unei cereri în instanța de judecată care a pronunțat hotărârea inițială.

Astfel, conformându-se prevederilor legii, Banca la 11 iulie 2008 a depus la Curtea de Apel Economică o astfel de cerere.

Reține reclamantul că atât la momentul depunerii cererii date și cât și în procesul examinării cauzei, SRL „Agromelcom-P.G.S.” deținea cotă-parte în capitalul social al SC „Ișcompan” SRL.

Cu toate acestea, la 24 septembrie 2009 fondatorul întreprinderii SRL „Agromelcom-P.G.S.” Pantelei Sandulachi a încheiat contractul de vânzare-cumpărare a părții sociale nr. 9520, potrivit căruia partea socială a întreprinderii SRL „Agromelcom-P.G.S.” a fost înstrăinată fiicei sale Veronica Sanlachi.

În acest sens, afirmă reclamantul că tranzacția încheiată se întemeiază pe date eronate, deoarece vânzătorul a asigurat notarul că la momentul înstrăinării, partea socială a SRL „Agromelcom-P.G.S.” nu formează obiect al unui litigiu. Declarația eronată a vânzătorului și falsul datelor prezentate de vânzător se confirmă prin pct. 3 al contractului menționat.

Astfel, la momentul vânzării, SRL „Agromelcom-P.G.S.” era implicată și în alt litigiu la cererea de chemare în judecată a Băncii, care se afla pe rol la Judecătoria Economică de Circumscripție din 12 august 2008.

Prin urmare, remarcă reclamantul că, ducând în eroare notarul, tranzacția din 24 septembrie 2008 a fost realizată de Pantelei Sandulachi pe propria responsabilitate, intenționat și urgent, prin dol și viclenie, fiind în legătură directă cu măsurile de executare întreprinse de organul de executare și Bancă, întru executarea hotărârii Curții de Apel Economică din 22 iunie 2006, cu scopul de a ascunde bunurile „SRL „Agromelcom-P.G.S.” și de a se eschiva de la executarea actului judecătoresc.

În acest sens, menționează că înregistrarea modificărilor respective în documentele de constituire ale întreprinderii SC „Ișcompan” SRL a fost efectuată urgent, în termen de o zi. În așa mod, debitorul a ascuns bunurile SRL „Agromelcom-P.G.S.” din contul căror trebuia să fie realizată procedura de executare.

Așa dar, reține că contractul de vânzare-cumpărare a părții sociale nr. 9520 din 24 septembrie 2009, înregistrat de notarul privat Evghenii Berghii, a fost încheiat în baza unor date eronate, fiind încălcate prevederile imperative ale art. 50 alin. (4) din Legea cu privire la notariat nr. 1453 din 08 noiembrie 2002, în conformitate cu care, vânzătorul era obligat să comunice notarului și cumpărătorului date veridice și reale despre bun. Iar,

în conformitate cu art. 220 alin. (1) din Codul civil, actul juridic sau clauza care contravine normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altceva.

Invocă că contractul de vânzare a fost încheiat fără intenția de a produce efecte juridice, deoarece avea ca scop ascunderea bunurilor întreprinderii și de a induce în eroare Banca, instanțele judecătorești și alte autorități, creând aparența existenței actului juridic în realitate.

Având în vedere cele relatate, cu referire la art. 221 alin. (1) și (2) din Codul civil, consideră reclamantul că contractul nr. 9520 din 24 septembrie 2008 este un act fictiv, deoarece implică o neconcordanță intenționată între voința reală și voința declarată, tranzacția transformându-se într-un paravan al executării actului judecătoresc din 22 iunie 2006.

Totodată, reține că, necătfînd la faptul că banii pentru cumpărarea părții sociale a SRL „Agromelcom-P.G.S.” în sumă de 7 274 320 lei au fost achitați de cumpărător în momentul înstrăinării, conform pct. 1 al contractului, încasarea datoriei în beneficiul Băncii benevol sau în mod silit, nu a avut loc din motiv că pe conturile întreprinderii nu au fost înregistrați banii achitați de cumpărător.

Având în vedere argumentul dat, consideră că acțiunea de vânzare a fost fictivă, iar actul juridic încheiat în astfel de condiții este lovit de nulitate absolută.

Prin urmare, deoarece contractul de vânzare-cumpărare a părții sociale din 24 septembrie 2009 este fictiv și lovit de nulitate absolută, în temeiul art. 312 alin. (1) din Codul civil, cumpărătorul Veronica Sandulachi nu poate fi considerată cumpărător de bună-credință, deoarece: a obținut bunul în temeiul unui act juridic bazat pe date eronate și false, precum și, fiind o rudă apropiată a vânzătorului, la data încheierii tranzacției, știa ori trebuia să știe despre eroarea și falsul aplicat, deoarece, litigiile cu Banca în care erau implicate întreprinderile SRL „Agromelcom-P.G.S.”, SC „Ișcompan” SRL, Pantelei Sandulachi și Raisa Sandulachi ca fondatori ai întreprinderilor, părinții cumpărătorului, au început din anul 2002.

La fel, consideră că decizia Camerei înregistrării de Stal privind înregistrarea modificărilor în actele de constituire a SC „Ișcompan” SRL și operate la 25 septembrie 2008, fiind determinată de comportamentul dolosiv și viclean al administratorului SRL „Agromelcom-P.G.S.” și SC „Ișcompan” SRL, și bazată pe un act fictiv și lovit de nulitate, de asemenea, urmează a fi anulată.

La 31 octombrie 2014 Pantelei Sandulachi a înaintat cerere reconvențională împotriva BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare), prin care a solicitat recunoașterea încălcării de către BC „Universalbank” SA și succesorului său în proces de lichidare, a dreptului de proprietate prevăzut de art. 1 al Primului Protocol adițional CEDO, încasarea în beneficiul său a prejudiciului material cauzat în mărime de 23 256 000 lei, în beneficiul SC „Ișcompan” SRL a prejudiciului material cauzat în mărime de 11 462 873,40 lei și atragerea în proces în calitate de copârât a Băncii Naționale a Moldovei. (vol. III f.d. 219-224)

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 03 noiembrie 2014 s-a refuzat primirea cererii reconvenționale înaintate de Pantelei Sandulachi împotriva BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare), ca tardivă și neîntemeiată. (vol. IV f.d. 38)

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 decembrie 2014 s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) împotriva SRL „Agromelcom-P.G.S.”, SC „Ișcompan” SRL și Camerei Înregistrării de Stat, intervenienți accesorii Pantelei Sandulachi, Raisa Sandulachi și Veronica Sandulachi.

S-a încasat de la BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 50 000 lei. (vol. IV f. d. 42-47)

Invocând netemeinicia hotărârii instanței de fond, la 16 ianuarie 2015 BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) a declarat apel (vol. IV f. d. 49-50), iar la 06 mai 2015 a depus cerere de apel motivată, solicitând casarea integrală a hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii și încasarea cheltuielilor de judecată. (vol. IV f. d. 56-59)

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2015 s-a respins apelul declarat de BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 decembrie 2014. (vol. IV f.d. 119-123)

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2016 s-a admis recursul declarat de BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare).

S-a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2015, cu restituirea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată. (vol. IV f.d. 182-192)

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017 s-a respins apelul declarat de BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 decembrie 2014.

S-a încasat de la BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 37 500 lei.

La 10 iulie 2017 BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) a contestat cu recurs decizia Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei și a hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 decembrie 2014, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată.

În motivarea recursului, recurentul a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, invocând că este neîntemeiată, nefondată și pasibilă de a fi casată.

A indicat că este ilegală și eronată concluzia instanței de apel precum că la 28 iulie 2003 asociatul SRL „Agromelcom-P.G.S.” Pantelei Sandulachi ar fi dispus legal transmiterea mijloacelor „nebănești” în sumă de 7 200 000 lei, adică capitalul social al acestei întreprinderi în capitalul social al SC „Ișcompan” SRL și că prin acordul asociaților Pantelei Sandulachi și Raisa Sandulachi din 08 august 2003, ar fi împărțit legal pe cote-părți capitalul social al SC „Ișcompan” SRL, din considerentul că instanța de apel în decizia sa s-a axat și a aplicat o lege care nu urma să fie aplicată în acest context.

Astfel, a menționat că, Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14 iulie 2007 a fost publicată în Monitorul Oficial la 17 august 2007, fiind în vigoare din data publicării și, ca urmare, nu poate avea efect retroactiv asupra faptelor și evenimentelor consumate încă în anii 1998-2003. Prin urmare, instanța de apel a invocat o lege care nu avea putere juridică și care nu putea fi aplicată la acel moment.

De asemenea susține că este lipsită de suport juridic și concluzia instanței de apel precum că după transmiterea capitalului social de la SRL „Agromelcom-P.G.S.” la SC „Ișcompan” SRL, BC „Universalbank” SA ar fi avut posibilitatea să urmărească gajul din cota-parte a SRL „Agromelcom-P.G.S.” în capitalul social al SC „Ișcompan” SRL, deoarece prin materialele dosarului se confirmă faptul că Pantelei Sandulachi intenționat se eschiva de la transmiterea bunurilor gajate (utilajul de moară „Baker'S Favorite”), expus la păstrare acestuia de către BC „Universalbank” SA.

Consideră că această concluzie are un caracter eronat, deoarece instanța de apel în acest sens nu a invocat careva motive și probe materiale care ar certifica acțiunile descrise.

Reține că instanța de apel nu a intrat în esența comercializării bunului gajat, or BC „Universalbank” SA nu a comercializat acest bun din motivul că Pantelei Sandulachi, sub diferite pretexte, a opus rezistență și s-a împotrivit acestei comercializări, creând impedimente procedurii de executare.

Mai mult ca atât, instanța de apel nu a reținut faptul că Pantelei Sandulachi a înlocuit bunul gajat prin altul care are un cost mult mai mic, circumstanță evidențiată și confirmată prin raporturile de evaluare anexate la materialele cauzei.

La fel, consideră recurentul că decizia este nemotivată, iar concluziile sunt expuse într-o formă evazivă, incertă, fiind lipsite de consecutivitate logică și putere de convingere, nefiind dată apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu normele de drept care îl reglementează, fapt ce contravine prevederilor art. 239 și 241 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

Totodată, invocă că instanța de apel a neglijat indicațiile expuse în decizia Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2016 prin care s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2015. Or, prin decizia menționată, instanța de recurs a indicat că ține de obligația instanței de apel de a examina argumentul reclamantului asupra faptului că contractul de vânzare a părții sociale din 24 septembrie 2009, a fost autentificat de notarul privat Evghenii Berghii în baza unor date false.

De asemenea, conform deciziei din 08 iunie 2016, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urma să dea o apreciere și argumentelor BC „Universalbank” SA asupra faptului că printre bunurile înstrăinate se enumeră și utilajul de moară „Baker'S Favorite”, anterior gajat Băncii conform Contractului de gaj nr. 326598-G-3 din 23 octombrie 1998, iar ulterior transmis în posesia creditorului în temeiul hotărârii Judecătoriei Economice de Circumscripție din 19 iunie 2002 pentru realizare, însă care a rămas depozitat la debitor, din motivul că ultimul refuza restituirea acestuia.

Acest aspect de asemenea a fost lăsat fără examinare și verificare, deși conform deciziei instanței de recurs era necesar de a i se da o apreciere întru judecarea justă, multiaspectuală și obiectivă a cauzei, precum și pentru stabilirea faptului dacă SRL „Agromelcom-P.G.S.” dispunea de dreptul legal de înstrăinare a bunului gajat, fără autorizația Băncii și dacă prin acțiunea de înstrăinare nu a fost încălcat dreptul de realizare a bunului gajat acordat BC „Universalbank” SA prin hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 19 iunie 2002.

Toate aceste indicații ale instanței de recurs au avut ca scop stabilirea faptului dacă tranzacțiile privind declararea nulității solicitate, au fost încheiate fără intenția de a produce efecte juridice având ca scop ascunderea bunurilor întreprinderii SRL „Agromelcom-P.G.S.” prin care se garanta obligațiile acesteia. Mai mult ca atât în acest context instanța de apel urma să verifice și faptul dacă intervenientul accesoriu Veronica Sandulachi întrunește sau nu dispozițiile art. 307 din Codul civil, la capitolul posesiunea de bună-credință și comportamentul intimatei la dobândirea părții sociale, dacă procurarea acesteia a fost sau nu legală, ca mai apoi instanța să se aprecieze la statutul dobânditorului de bună-credință, fapt totalmente omis de instanța de apel.

Recurentul consideră că instanța de apel, în decizia din 11 aprilie 2017 a omis și nu s-a pronunțat asupra argumentelor expuse în cererea de apel cu privire la faptul că Veronica Sandulachi a obținut bunul imobil în temeiul unui act juridic fictiv, de asemenea, Veronica Sandulachi fiind fiica administratorului și fondatorului SRL

„Agromelcom-P.G.S.”, Pantelei Sandulachi, cunoștea și trebuia să cunoască că la data încheierii tranzacției dobândește un bun care la acel moment nu putea fi înstrăinat sub nici o formă, din motiv că se afla pe rol în litigiu judiciar.

Reieșind din concluziile expuse în decizia instanței de apel, consideră că instanța de apel a judecat apelul în mod superficial, la adoptarea hotărârii nu a ținut cont de soluțiile sugerate în decizia Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2016, fapt care a dus la încălcarea prevederilor art. 373 din Codul de procedură civilă.

Toate aceste omisiuni ale instanței de apel au adus la încălcarea dreptului BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) la exercitarea garanțiilor în valorificarea masei debitoare prin stingerea creanțelor față de creditori.

Totodată, invocă recurentul că instanța de apel nu a luat în considerare că conform Hotărârii Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 29 din 15 februarie 2012 a fost inițiat procesul de lichidare silită a BC „Universalbank” S.A., care derulează și la moment, iar, prin urmare, este ilegală și decizia instanței de apel privind încasarea din contul BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) a taxei de stat în mărime de 37 500 lei, având în vedere că băncile în proces de lichidare sunt scutite de la plata taxei de stat.

În acest context, instanța de apel a neglijat și prevederile art. 4 alin. (16) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, în conformitate cu care, lichidatorii băncii în acțiunile legate de lichidarea băncilor sânt scutiți de plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces la 02 mai 2017 (vol. V f.d. 27), iar la materialele cauzei lipsesc careva probe legale privind recepționarea acesteia, Colegiul consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și recursul înaintat la 10 iulie 2017 se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 14 septembrie 2017 Pantelei Sandulachi a depus referință, prin care a indicat că recursul declarat BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 din Codul de procedură civilă și nu cuprinde argumente ce se referă la ilegalitatea sau netemeinicia deciziei instanței de apel, iar prin urmare este neîntemeiat, solicitând declararea acestuia ca inadmisibil.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 27 septembrie 2017 recursul declarat de BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) a fost considerat admisibil și s-a fixat spre examinare pentru 18 octombrie 2017.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra

oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind argumentele invocate în cererea de recurs, pe baza materialelor din dosar și în baza referinței depuse de către intimat, Colegiul consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Astfel, din actele cauzei se constată că, la 23 octombrie 1998 SRL „Agromelcom-P.G.S.”, în persoana directorului Pantelei Sandulachi, în calitate de debitor gajist și BC „Universalbank” SA, în calitate de creditor gajist, au încheiat contractul de gaj nr. 326598-G-3, în scopul garantării obligației în valoare de 114 000 dolari SUA, rezultată din contractul de credit bancar nr. 326598-VJ din 24 aprilie 1998, potrivit cărui, debitorul gajist a garantat rambursarea în termen a sumei creditului și a dobânzii, cu utilajul pentru moară „Baker'S Favorite”, estimat în valoare de 350 000 lei. (vol. I f.d. 6)

Prin hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 19 iunie 2002, bunurile gajate: utilajul pentru moară „Baker'S Favorite” în valoare de 350 000 lei și autocamionul de marcă MAN 14192, cu nr. de înregistrare CFU 962 în valoare de 36 000 lei, ce aparțineau cu drept de proprietate SRL „Agromelcom-P.G.S.”, s-au transmis forțat pentru realizare în posesia BC „Universalbank” SA. (vol. I f.d. 10)

Ulterior, în baza hotărârii date s-a eliberat titlu executoriu. (vol. I f.d. 13)

Prin actul nr. 2 din 27 septembrie 2002, utilajul pentru moară „Baker'S Favorite” s-a transmis în natură în posesia BC „Universalbank” SA, iar prin contractul de depozit nr. 534502 din aceeași dată, utilajul a fost transmis spre păstrare către debitorul SRL „Agromelcom-P.G.S.”, până la necesitatea folosirii acestuia de către creditor. (vol. I f.d. 14, 15)

Prin decizia fondatorului SRL „Agromelcom-P.G.S.”, Pantelei Sandulachi, din 28 iulie 2003 (vol. I f.d. 16) s-a hotărât transmiterea mijloacelor „nebănești” în valoare de 7 270 000 lei în capitalul social al SC „Ișcompan” SRL, iar prin Acordul din 08 august 2003 (vol. I f.d. 17) s-a modificat capitalul social al SC „Ișcompan” SRL, ce constituie 7 275 400 lei, și s-a divizat în două cote-părți, și anume: 99,99%, adică 7 274 320 SRL „Agromelcom-P.G.S.” și 0,01%, adică 1 080 lei Raisei Sandulachi, prin actul de predare-primire nr. 2/A din 30 iulie 2003 (vol. I f.d. 18), fiind predate bunurile către SC „Ișcompan” SRL.

Ulterior prin hotărârea Curții de Apel Economice din 22 iunie 2006 a fost admisă acțiunea BC „Universalbank” SA, s-a reziliat contractul de credit nr. 326598-VJ din 24 aprilie 1998 și s-a încasat de la SRL „Agromelcom-P.G.S.” în beneficiul BC „Universalbank” SA creditul restant de 57 927,18 dolari SUA, dobânda de 67 739,92 dolari SUA, comisionul de 2 136,52 dolari SUA, iar în total suma de 126 903,62 dolari SUA și taxa de stat de 49 492,41 lei. (vol. I f.d. 27-28)

La 20 iulie 2006 BC „Universalbank” SA a adresat cerere către Oficiul de Executare Criuleni, solicitând intentarea procedurii de executare privind încasarea datoriei în mărime de 126 903,62 dolari SUA și 49 492,41 lei. (vol. I f.d. 91)

Totodată, din materialele dosarului rezultă că la 24 septembrie 2008 între Raisa Sandulachi și SRL „Agromelcom-P.G.S.”, în persoana administratorului Pantelei Sandulachi, în calitate de vânzător, și Veronica Sandulachi în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare a părții sociale nr. 9520, autentificat de notarul Evghenii Berghii. Potrivit contractului, partea socială în capitalul social al SC „Ișcompan” SRL, în mărime totală de 100%, a fost vândută la prețul de 7 275 400 lei, achitați în timpul semnării contractului. (vol. I f.d. 131-132)

În baza Actului adițional din 25 septembrie 2008 a fost modificat actul de constituire al SC „Ișcompan” SRL, în calitate de unic asociat, cu o parte socială de 100%, fiind indicată Veronica Sandulachi. (vol. f.d. 19-20)

Iar în baza deciziei Camerei înregistrării de Stat din 25 septembrie 2008 s-a înregistrat în Registrul de stat al persoanelor juridice, modificările în actele de constituire ale SC „Ișcompan” SRL. (vol. I f.d. 68)

Prin urmare, invocând imposibilitatea executării hotărârii Curții de Apel Economice din 22 iunie 2006, BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, modificată prin cererea de concretizare a cerințelor din 27 aprilie 2010 (vol. I f.d. 166-169), împotriva SRL „Agromelcom-PGS”, SC „Ișcompan” SRL și Camerei Înregistrării de Stat, intervenienți accesorii Pantelei Sandulachi, Raisa Sandulachi și Veronica Sandulachi.

Astfel, reclamantul BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare), în prezenta acțiune, a solicitat declararea nulității deciziei fondatorului SRL „Agromelcom-P.G.S.” din 24 septembrie 2008; a procesului-verbal al adunării fondatorilor SC „Ișcompan” SRL nr. 2 din 22 septembrie 2008, în partea ce se referă la SRL „Agromelcom-P.G.S.”; a contractului de vânzare-cumpărare a părții sociale nr. 9520 din 24 septembrie 2008, în partea ce se referă la vânzarea părții sociale a SRL „Agromelcom-P.G.S.”; a deciziei Camerei înregistrării de Stat din 25 septembrie 2008 privind înregistrarea modificărilor și completărilor în Statutul SC „Ișcompan” SRL; precum și, a interzicere Camerei Înregistrării de Stat de a introduce modificări în Registrul de Stat și în documentele de constituire ale SRL „Agromelcom-P.G.S.” și SC „Ișcompan” SRL până la stingerea datoriei de către SRL „Agromelcom-P.G.S.” conform hotărârii Curții de Apel Economice din 22 iunie 2006.

Fiind investită cu soluționarea cauzei, instanța de fond prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 18 decembrie 2014 a respins acțiunea BC „Universalbank” SA ca fiind neîntemeiată.

La 16 ianuarie 2015 BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) a declarat apel, solicitând casarea integrală a hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2015 s-a respins apelul declarat de BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) și s-a menținut hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 18 decembrie 2014.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2016 s-a admis recursul declarat de BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare), s-a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2015 și s-a restituit pricina la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La rândul său, Curtea de Apel Chișinău, rejudecând pricina, prin decizia din 11 aprilie 2017 a respins apelul declarat de BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) și a menținut hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 18 decembrie 2014.

Totodată, a încasat de la BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 37 500 lei.

Verificând decizia contestată în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, Colegiul constată că instanța de apel a examinat superficial cauza dedusă judecății, iar soluția a fost dată fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei și aprecierea cuvenită a argumentelor invocate în apel.

În acest sens, Colegiul reține că potrivit art. 118 alin. (3) Codul de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească, pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (3), (4) Codul de procedură civilă, fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

Art. 240 alin. (3) din Codul de procedură civilă prevede că, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

La caz, Colegiul menționează că instanța de apel, în virtutea caracterului devolutiv al apelului, urma să rejudece fondul cauzei.

Astfel, în conformitate cu art. 376 alin. (1) Codul de procedură civilă, dispozițiile de procedură privind judecarea pricinilor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sânt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2), (5) Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, se va remarca că în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei hotărârii contestate la caz, instanța de apel avea obligația de a pătrunde în esența criticilor aduse de către apelantul BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) în dezacord cu hotărârea primei instanțe și de a se expune pe marginea tuturor acestor motive.

Se constată, însă, că contrar acestor prevederi legale, instanța de apel judecând apelul declarat de BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) a trecut în mod superficial asupra argumentelor și criticelor invocate în apel.

Instanța de apel nu a dat apreciere argumentelor invocate de apelant precum că contractul de vânzare a părții sociale nr. 9520 din 24 septembrie 2009 a fost autentificat de notar în baza unor date false.

Inevitabil, la caz, este de menționat și faptul că instanța de apel nu a elucidat pe deplin nici argumentele BC „Universalbank” SA (în proces de lichidare) prin care a invocat că Veronica Sandulachi a obținut bunul în temeiul unui act juridic fictiv, neîntrunind elementele dobânditorului de bună-credință la procurarea părții sociale.

Omisiunea instanței de apel de a se expune asupra tuturor argumentelor invocate în cererea de apel este cu atât mai vădită cu cât anterior aceste omisiuni au fost menționate de Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție prin decizia din 08 iunie 2016, prin care cauza a fost remisă la rejudecare, pentru a fi elucidate aceste circumstanțe. Or, prin decizia menționată instanța de recurs a specificat aspectele importante ce urmează a fi examinate la rejudecarea cauzei.

Colegiul accentuează că toate aceste circumstanțe au rămas însă fără soluționare și la rejudecare, fapt ce direct indică la examinarea superficială a cauzei în instanța de apel.

Astfel, Colegiul menționează că decizia instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță.

Or, reieșind din interpretarea art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligația instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (*cauza Garcia Ruiz vs. Spania, 21 ianuarie 1999*).

Cu privire la acest aspect, Colegiul notează că, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului a constatat în mod frecvent încălcări ale art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în special în cauzele care ridicau probleme cu privire la motivarea hotărârilor judecătorești (*Fomin vs. Moldova, 11 octombrie 2011; Mitrofan vs. Moldova, 15 ianuarie 2013; Lebedinschi vs. Moldova, 16 iunie 2015; Nichifor vs. Moldova, 20 septembrie 2016*).

Astfel, constatările de mai sus în sine ar putea fi o bază suficientă pentru stabilirea încălcării articolului 6 din Convenție.

În concluzie, instanța de recurs menționează, că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligațiile prevăzute de art. 373 din Codul de procedură civilă, ceea ce duce la încălcarea dreptului la un proces echitabil al apelantului/recurent, garantat de art. 20 din Constituție și art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Totodată, la caz, Colegiul reține că conform dispozițiilor art. 382 Codul de procedură civilă, instanța de apel este obligată să asculte explicațiile participanților la proces prezenți în ședința de judecată și ale reprezentanților acestora. Primul ia cuvânt apelantul și reprezentantul său, după aceea și ceilalți participanți la proces în ordinea stabilită de instanță. Dacă ambele părți au depus apel, primul ia cuvânt reclamantul.

În conformitate cu art. 383 alin. (1) Codul de procedură civilă, după explicațiile participanților la proces, instanța de apel verifică probele din dosar și cele prezentate

suplimentar de aceștia. Procedura de administrare a probelor în instanță de apel este similară celei din primă instanță.

Iar, potrivit art. 384 alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, după examinarea pricinii în fond, președintele ședinței de judecată oferă participanților la proces și reprezentanților posibilitatea de a face demersuri sau completări. După ce soluționează demersurile, instanța trece la susțineri orale.

Susținerile orale se fac în conformitate cu prevederile art.233 și art.234. Primul ia cuvânt apelantul. Dacă ambele părți au depus apel, primul ia cuvânt reclamantul.

Conform art.273 Codul de procedură civilă, pentru fiecare ședință de judecată în primă instanță și în instanță de apel, precum și pentru fiecare act de procedură îndeplinit în afara ședinței (audierea martorului la locul aflării lui, cercetarea înscrisurilor și altor probe materiale la locul de aflare sau păstrare etc.), se întocmește proces-verbal.

În conformitate cu art. 274 alin. (2) Codul de procedură civilă, în procesul-verbal al ședinței se indică: g) declarațiile, demersurile și explicațiile participanților la proces și ale reprezentanților lor; i) faptul că s-a dat citire înscrisurilor, datele examinării la fața locului a probelor materiale, că s-au ascultat și vizionat înregistrările audio-video; k) conținutul susținerilor orale.

Reieșind din conținutul proceselor-verbale ale ședințelor de judecată din 21 februarie 2017 (vol. IV f.d. 236-237), 04 aprilie 2017 (vol. IV f.d. 256-257) și 11 aprilie 2017 (vol. V f.d. 12), Colegiul constată că instanța de apel, la examinarea prezentei cauze nu a respectat consecutivitatea examinării cauzei, ba chiar a omis faza cereri/demersuri, nu a cercetat materialele cauzei și audiat susținerile verbale, or, examinarea cauzei în ordine de apel este prelungirea examinării cauzei în fond și respectiv, urmează de respectat fazele procesului civil, enunțate supra.

Colegiul menționează că, instanța de apel avea obligația de a da un răspuns cert referitor la pertinenta unui înscris sau altuia, în condițiile când este obligată să reflecte în hotărâre motivele, pertinenta, admisibilitatea, veridicitatea probelor și toate probele în ansamblu, legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei, concluziile sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele, rezultând din prevederile art. 130 alin. (4) Codul de procedură civilă.

De altfel, instanța de apel nu se poate limita să preia total sau parțial poziția doar a unei părți a raportului litigios, ci trebuie să analizeze cauza și să răspundă argumentat la criticile și mijloacele de apărare invocate de ambele părți.

În astfel de circumstanțe, Colegiul reține că decizia contestată nu întrunește condițiile de legalitate prevăzute la art. 239 Codul de procedură civilă.

În consecință, raportând circumstanțele stabilite la normele de drept procedurale enunțate supra, Colegiul conchide că examinarea cauzei în ordine de apel a avut loc în mod arbitrar, incomplet, evaziv, deoarece soluția instanței de apel, nu întrunește condițiile unui proces echitabil în sensul art. 6 § din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, fiind încălcat și principiul nemijlocirii.

Or, în conformitate cu art. 25 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanța trebuie să cerceteze direct și nemijlocit probele, să asculte explicațiile părților și intervenienților, depozițiile martorilor, concluziile expertului, consultațiile și explicațiile specialistului, să ia cunoștință de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio și să vizioneze înregistrările video, să emită hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate și al probelor cercetate și verificate în ședință de judecată.

Distinct de cele menționate, Colegiul reține că la caz prezintă relevanță și prevederile art. 4 din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, în conformitate cu care, sînt scutiți de plata taxei de stat în instanțele judecătorești: 16) administratorii din oficiu și lichidatorii băncilor în acțiunile legate de lichidarea băncilor.

Colegiul lărgit conchide că faptele descrise mai sus confirmă că erorile judiciare depistate supra sunt esențiale și nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

La fel, având în vedere că normele de drept procedural au un caracter absolut, fiind reglementate de norme imperative, iar încălcarea acestora atrage după sine casarea deciziei, instanța de recurs nu va mai analiza celelalte motive invocate prin cererea de recurs.

Din considerentele menționate, Colegiul, ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza să emită o decizie legală.

În conformitate cu art. art. 429, 444, 445 alin. (1) lit. c), 445 alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

A admite recursul declarat de Banca Comercială „Universalbank” Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare).

A casa decizia Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Banca Comercială „Universalbank” Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare) împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Agromelcom-P.G.S.”, Societății Comerciale „Ișcompan” Societate cu Răspundere Limitată și Camerei Înregistrării de Stat, intervenienți accesorii Pantelei Sandulachi, Raisa Sandulachi și Veronica Sandulachi, cu privire la declararea nulității actelor, cu restituirea cauzei la rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Iuliana Oprea

judecători

Maria Ghervas

Ion Druță

Oleg Sternioală

Dumitru Mardari